

Her vender vi nederlag til succes

På Havredal Praktiske Uddannelser får unge med særlige behov mulighed for at få en uddannelse. 9 ud af 10 kommer videre til et nyt liv med arbejde og egen bolig og ikke mindst masser af selvværd.

Fredag, 27. marts 2020 - 15:00 - Af Claus Gjedsig. Foto: Jesper Sunesen.

– Hvis jeg ikke havde fået denne mulighed for at komme videre i livet, så var jeg helt sikkert endt i fængsel. Jeg var en af dem, som de andre ikke måtte lege med. Derfor fandt jeg et slæng af kammerater, der som jeg følte sig utilpasset. Men det er fortid. Nu ser jeg kun fremad.

Michael Køhler, 19, klapper den røde ko, der betegnes som kæledæggen, fordi den er meget rolig. Michaels kammerat, Kenneth Brix Christensen, 18, smiler og nikker. De to er fulgtes ad, siden de begge kom til Havredal Praktiske Uddannelser i Midtjylland i efteråret 2019. De bor sammen med et par stykker mere og er begge på det såkaldte ko-hold. Det vil sige, at de er i gang med uddannelsen til landmænd.

Skræddersyet uddannelse

Havredal er for unge med særlige behov i alderen 16 til 25 år. De unge er ofte bogligt svage og har typisk generelle indlæringsvanskeligheder. Enkelte har også psykiske vanskeligheder. Havredal er ikke for kriminelle, misbrugere og unge, der har behov for døgndækning.

Når en ung kommer på Havredal, bliver der skræddersyet en uddannelse inden for landbrug, have/anlæg eller butik.

– Der er ikke to unge, der får det helt samme uddannelsesforløb. Den enkeltes uddannelse formes efter, hvad han eller hun kan. Og ikke, hvad de ikke kan. Men alle kommer til at leve efter sloganet, at det er sejt at være praktisk, siger viceforstander og pædagogisk leder Mette Navntoft.

Ud og tjene penge

Tilbage i stalden er morgenmalkningen af de omkring 50 kreaturer færdig, og man er begyndt på rengøringen og fodringen. De økologiske malkekøer er på stald i det meste af vinterhalvåret.

Michael fortæller, at han i mange år omgikkes de forkerte kammerater i hjembyen Holstebro.

– Jeg var utrolig ked af at gå i skole. Jeg ville hellere være sammen med kammerater, der havde det på samme måde, fortæller Michael, hvis liv ændrede sig, da hans mor og hendes kæreste flyttede til en landsby i Vestjylland. Her kom Michael til at tjene penge ved at arbejde på nogle gårde.

– Jeg havde pjækket utrolig meget fra skole og fik ingen eksamener. Jeg skulle ikke have puttet en masse ind i knolden. Jeg skulle ud og arbejde med mine hænder, siger Michael.

Blev mobbet hver dag

Kenneth, der voksede op på en gård nær Mammen i Østjylland, havde det også dårligt i folkeskolen. Han havde utroligt svært ved at koncentrere sig og forstod ikke rigtig undervisningen.

Men det værste var de ældre elevers mobning.

– Hver dag blev jeg mobbet både fysisk og psykisk. Jeg fik tæsk, og de kaldte mig alt muligt. Jeg bed det i mig lige til en dag. Så eksploderede jeg, og det forskrækkede mobberne, fortæller Kenneth, der kom på efterskole og derfra på Havredal.

Tidligt i gang

– Jeg har altid vidst, at jeg ville have med dyr at gøre. Og det generer mig ikke spor at møde klokken fem i stalden til morgenmalkning. Det er en fantastisk start på dagen, siger Kenneth, der også har planer om en uddannelse som brolægger.

Eneste pige på ko-holdet

Mette Christensen, 21, er eneste pige på ko-holdet. Hun fortæller, at hendes liv har været en lang række af op- og nedture, mobning og ydmygelser. Hun var to år, da hun blev anbragt uden for hjemmet.

– Mor havde ikke noget valgt. Det var det bedste for mig og mine søskende, fortæller Mette, der er opvokset på Samsø og i dag utroligt glad for den gode kontakt, hun har til sin mor og sine søskende.

Drøm gik i opfyldelse

For nogle år siden flyttede hun til Silkeborg og fik arbejde med at passe heste. Det var en drøm, der gik i opfyldelse.

– Det var først, da jeg kom på Havredal, jeg for alvor kunne mærke, at livet kan være dejligt og udfordrende, siger Mette, der har ansvaret for nogle kalve. Hun har altid haft svært ved at komme op om morgenen, men i dag er hun på arbejde før klokken seks.

– Kalvene skal jo passes. Og det er mit ansvar, siger hun.

Det giver mening

Viceforstander Mette Navntoft har arbejdet på Havredal i 17 år.

– Der er virkelig brug for et sted som Havredal. Vi kan mærke, at vores elever brænder for deres arbejde. Det giver dem mening, og her får de ikke de nederlag, som de gjorde i folkeskolen. På landbrugslinjen kan de tage grunduddannelsen til landmand, men de tvinges ikke på skolebænken. Den teoretiske del tages i stalden med kreaturerne som nysgerrige tilhørere.

Rygsæk med problemer og nederlag

Eleverne bor i begyndelsen flere sammen. De skal sørge for selv at lave mad, gøre rent, komme op om morgenen og så videre.

– Den rygsæk, de har med, når de kommer, og som er fyldt med problemer og nederlag, bliver sat på hylden. I stedet begynder vi at komme en masse små positive oplevelser og tiltag ned i en ny rygsæk. Det er alt sammen med til at give en masse selvtillid og selvværd.

9 ud af 10 vender nederlag til succes

Det sidste halve år af uddannelsen kommer eleverne i praktik uden for Havredal. Og gerne i den kommune, de kommer fra.

– Så begynder 9 ud af 10 elever et helt nyt liv, fordi de er sikret arbejde efter praktiktiden. Så har de vendt nederlag til succes, siger Mette.